

B

CCE RR/PR/ NSR/NSPR Reduced Syllabus

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಲಿ,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 003

KARNATAKA SCHOOL EXAMINATION AND ASSESSMENT BOARD,
MALLESHWARAM, BENGALURU - 560 003

ಜೂನ್ 2024 ರ ಪರೀಕ್ಷೆ - 2

JUNE 2024 EXAMINATION - 2

ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು

MODEL ANSWERS

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **67-S**

CODE NO. : **67-S**

ವಿಷಯ : ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ

Subject : Third Language — SANSKRIT

तृतीयभाषा — संस्कृतम्

(ಶಾಲಾ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಖಾಸಗಿ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಎನ್.ಎಸ್.ಆರ್. /
ಎನ್.ಎಸ್.ಪಿ.ಆರ್.)

(Regular Repeater / Private Repeater / NSR / NSPR)

ದಿನಾಂಕ : 15. 06. 2024]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 80

Date : 15. 06. 2024]

[Max. Marks : 80

ಪ್ರಶ್ನಾ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಾ
I.	ಸಮುಚಿತೋತ್ತರಚಯನಪ್ರಶ್ನಾನಾಮ್ ಉತ್ತರಾಣಿ	8 × 1 = 8
1.	‘ಶೈಲಃ’ ಅಸ್ಯ ಸಮಾನಾರ್ಥಕಪದಮ್ ಇದಂ ಭವತಿ (A) ಅರಿಃ (B) ಶೌರಿಃ (C) ಗಿರಿಃ (D) ಮುರಾರಿಃ ಉತ್ತರಮ್ : (C) ಗಿರಿಃ	1

CCE-II-RR/PR/NSR/NSPR(B)/999/8017 (MA)

[Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
2.	<p>‘कृतघ्नः’ अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) अल्पज्ञः (B) कृतज्ञः</p> <p>(C) कृतार्थः (D) सुकृतम्</p> <p>उत्तरम् : (B) कृतज्ञः</p>	1
3.	<p>‘ग्रन्थालयः’ अत्र एषः लिङ्गः भवति ।</p> <p>(A) स्त्रीलिङ्गः (B) नपुंसकलिङ्गः</p> <p>(C) अन्यलिङ्गः (D) पुलिङ्गः</p> <p>उत्तरम् : (D) पुलिङ्गः</p>	1
4.	<p>‘गच्छ’ अत्र एषः लकारः भवति ।</p> <p>(A) लोट् लकारः (B) लट् लकारः</p> <p>(C) लृट् लकारः (D) लिट् लकारः</p> <p>उत्तरम् : (A) लोट् लकारः</p>	1
5.	<p>‘प्रेषयति’ अत्र एषः पुरुषः वर्तते ।</p> <p>(A) प्रथमपुरुषः (B) मध्यमपुरुषः</p> <p>(C) उत्तमपुरुषः (D) महापुरुषः</p> <p>उत्तरम् : (A) प्रथमपुरुषः</p>	1
6.	<p>‘पुस्तकालयः’ अत्र एषः समासः भवति ।</p> <p>(A) बहुव्रीहिसमासः (B) अव्ययीभावसमासः</p> <p>(C) कर्मधारयसमासः (D) तत्पुरुषसमासः</p> <p>उत्तरम् : (D) तत्पुरुषसमासः</p>	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
7.	<p>“शोभमानः” अत्र एषः कृदन्तप्रत्ययः भवति ।</p> <p>(A) क्तवतु प्रत्ययः (B) शानच् प्रत्ययः</p> <p>(C) तुमुन् प्रत्ययः (D) शतृ प्रत्ययः</p> <p>उत्तरम् : (B) शानच् प्रत्ययः</p>	1
8.	<p>“रजनी विज्ञानं ज्ञातुम् इच्छति” । अत्र कृदन्तपदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) रजनी (B) विज्ञानं</p> <p>(C) ज्ञातुम् (D) इच्छति</p> <p>उत्तरम् : (C) ज्ञातुम्</p>	1
II.	चतुर्थं पदं लिखत ।	4 × 1 = 4
9.	<p>संस्कृतसाहित्योत्सवः – उज्जयिन्याम् :: विश्वसंस्कृतपुस्तकमेला – ।</p> <p>उत्तरम् : बेङ्गलूरुनगरे ।</p>	1
10.	<p>जलस्थानगतं जलं – शुष्यति :: कालपर्ययात् शिक्षा – ।</p> <p>उत्तरम् : क्षयं गच्छति ।</p>	1
11.	<p>श्रीकृष्णः – गीताचार्यः :: पार्थः – ।</p> <p>उत्तरम् : अर्जुनः ।</p>	1
12.	<p>निशामणिः – चन्द्रः :: सर्वदा – ।</p> <p>उत्तरम् : शारदा ।</p>	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
III.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत ।	4 × 1 = 4
13.	विवेकानन्दस्य शिष्यः कः ? उत्तरम् : विवेकानन्दस्य शिष्यः अखण्डानन्दः ।	1
14.	केषां मध्ये भीषणं युद्धं प्रचलति स्म ? उत्तरम् : कौरवपाण्डवानां मध्ये भीषणं युद्धं प्रचलति स्म ।	1
15.	महाबलः केषां चिन्तामणिः ? उत्तरम् : महाबलः प्रणमतां चिन्तामणिः ।	1
16.	का अस्मान् बध्नाति ? उत्तरम् : सनातनी अस्मान् बध्नाति ।	1
IV.	द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	4 × 2 = 8
17.	ग्रन्थालयस्य ग्रन्थपालः किम् अचिन्तयत् ? उत्तरम् : ग्रन्थालयस्य ग्रन्थपालः अचिन्तयत् “एषः अखण्डानन्दः मां पीडयितुम् एव आगच्छति । अन्यथा एकेन दिनेन पुस्तकं कथं पठितुं शक्यते” इति ।	2
18.	पुस्तकमेलायाः वेदिकायां के कार्यक्रमाः अभवन् ? उत्तरम् : पुस्तकमेलायाः वेदिकायां काव्यशास्त्रादीनां चिन्तनगोष्ठ्यः, विद्वत्सम्माननम्, अभ्यागतानां भाषणानि, नूतनग्रन्थानां लोकार्पणं च अभवत् ।	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
19.	कीदृशः महाबलः वः पातु ? उत्तरम् : प्रणमतां चिन्तामणिः, निशामणिशिरोमणिः, कपाली लोकपाली, महाबलः नित्यं वः पातु ।	2
20.	कति विधाः जनाः देवं भजन्ते ? ते च के ? अथवा अस्माकं पूज्यः शैलः कः ? पुण्यनदी च का ? उत्तरम् : चतुर्विधाः सुकृतिनः जनाः देवं भजन्ते । ते-आर्तः, जिज्ञासुः, अर्थार्थी, ज्ञानी-इति । अथवा अस्माकं पूज्यः शैलः हिमालयः । अस्माकं पुण्यनदी च गङ्गा ।	2
v.	संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत ।	1 × 2 = 2
21.	नगरदल्लि सुंदरवाद लुदुयानुवुदु. अ लुदुयानुदल्लि वुशालवाद सरुवुवुदु. There is a beautiful garden in the city. There is a large lake in the garden. उत्तरम् : नगरे सुन्दरम् उपवनम् अस्ति । तस्मिन् उपवने विशालं सरः अस्ति ।	1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
VI. 22.	कर्नाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत । वयं प्रतिदिनं शालां गच्छामः । तत्र संस्कृतमपि पठामः । उत्तरम् : ನಾವು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಓದುತ್ತೇವೆ.	1 × 2 = 2 2
VII. 23.	विग्रहवाक्यं लिखत । a) प्रतिदिनम् । b) चन्द्रशेखरः । अथवा समस्तपदं लिखत । a) महत् बलं यस्य सः = b) वृक्षस्य समीपम् = उत्तरम् : a) दिनं दिनं । b) चन्द्रः शेखरे यस्य सः । अथवा a) महाबलः । b) उपवृक्षम् ।	1 × 2 = 2 1 1 1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
VIII.	लक्षणं विलिख्य अलङ्कारस्य नाम लिखत ।	1 × 2 = 2
24.	सोमदत्तः अभिमन्युः इव शूरः । उत्तरम् : अलङ्कारलक्षणम् : 'उपमा यत्र सादृश्यलक्ष्मीरुल्लसति द्वयोः ।' अलङ्कारस्य नाम : उपमा ।	1 1
IX.	यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत ।	2 × 3 = 6
25.	“मया एतानि सर्वाणि पुस्तकानि पठितानि” । कः पाठ ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम् : ‘एकाग्रता’ इति पाठः । स्वामी विवेकानन्दः अवदत् । ग्रन्थपालम् अवदत् ।	1 1 1
26.	“सागर इव तिष्ठतु ते यशः” । कः पाठ ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम् : ‘दाने सर्वं प्रतिष्ठितम्’ इति पाठः । इन्द्रः अवदत् । कर्णम् अवदत् ।	1 1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्								
x. 27.	सन्धिं विभज्य नाम लिखत । a) बालस्तत्र b) पत्रालयः c) वदनाम्बुजे । उत्तरम् : a) बालः + तत्र = → विसर्गसन्धिः । b) पत्र + आलयः = → सवर्णदीर्घसन्धिः । c) वदन + अम्बुजे = → सवर्णदीर्घसन्धिः ।	1 × 3 = 3 1 1 1								
xI. 28.	प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दोनाम लिखत । सीतां विचेतुं पथि चारणानाम् । उत्तरम् : <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">त</td> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">त</td> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">ज</td> <td style="padding: 0 5px;">गुरु-गुरु</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">- - U</td> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">- - U U</td> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">- U</td> <td style="padding: 0 5px;">-</td> </tr> </table> सीतां विचेतुं पथि चारणानाम् इन्द्रवज्रा - छन्दः ।	त	त	ज	गुरु-गुरु	- - U	- - U U	- U	-	1 × 3 = 3 1 1 1
त	त	ज	गुरु-गुरु							
- - U	- - U U	- U	-							
xII. 29.	कवेः देश-काल-कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः उत्तरं लिखत । भासः । अथवा महर्षिः वेदव्यासः ।	1 × 3 = 3								

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>उत्तरम् :</p> <p>कविः : भासः ।</p> <p>देशः : दक्षिणभारतम् ।</p> <p>कालः : क्रिस्तपूर्वं चतुर्थं पञ्चमं वा शतकम् ।</p> <p>कृतयः : कर्णभारम्, पञ्चरात्रम्-इत्यादीनि चतुर्दशरूपकाणि ।</p> <p style="text-align: center;">अथवा</p> <p>कविः : महर्षिः वेदव्यासः ।</p> <p>देशः : द्वापरयुगम् ।</p> <p>कालः : यमुनानदीद्वीपः ।</p> <p>कृतयः : 1. अष्टादशपुराणानि ।</p> <p style="padding-left: 40px;">2. महाभारतम्</p> <p style="padding-left: 40px;">3. ब्रह्मसूत्राणि ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
XIII.	<p>पद्यपाठस्य नाम विलिख्य तात्पर्यं पञ्चषैः वाक्यैः कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।</p>	3 × 3 = 9
30.	<p>पत्रं पुष्पं फलं तोयं यो मे भक्त्या प्रयच्छति ।</p> <p>तदहं भक्त्युपहतम् अश्नामि प्रयतात्मनः ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'ಜೀವನಯೋಗಃ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಯಾವ ಭಕ್ತನು ನನಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪತ್ರವನ್ನು, ಕುಸುಮವನ್ನು, ಫಲವನ್ನು, ನೀರನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವನೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಆದರದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.</p>	<p>1</p> <p>2</p>

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
31.	<p>ಶೀಲಂ ಶೌರ್ಮನಾಲಸ್ಯಂ ಪಾಂಡಿತ್ಯಂ ಮಿತ್ರಸಡ್ಗ್ರಹಃ ಅಚೋರಹರಣೀಯಾನಿ ಪತ್ರೈತಾನ್ಯಕ್ಷಯೋ ನಿಧಿಃ </p> <p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'ಸೂಕ್ತಿಪೀಯೂಷಮ್' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಒಳ್ಳೆಯ ನಡವಳಿಕೆ, ಪರಾಕ್ರಮ, ಚಾತುರ್ಯ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಮೈತ್ರಿ - ಈ ಐದು ಕಳ್ಳರಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲು ಆಗದಿರುವ ಸಂಪತ್ತು.</p>	1 2
32.	<p>ಭಾರತವಾಸಿಷು ಬಾಹ್ಯೇ ಭೇದೇ ಬಹುತ್ರ ಬಹುಧಾ ದೃಷ್ಟೇಽಪಿ ಆಂತರಂಗಿಕೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿರೇಕಾ ಸನಾತನೀ ನೋ ಬಧ್ನಾತಿ </p> <p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'ಸನಾತನೀ ನೋ ಬಧ್ನಾತಿ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಬಹಳ ಕಡೆ, ಬಹುವಿಧವಾದ ಭೇದಗಳು ಕಂಡರೂ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಒಂದೇ ಆ ಸನಾತನಿಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿದೆ.</p>	1 2
XIV.	ಪದ್ಯಪಾಠಸ್ಯ ನಾಮ ವಲಿಖ್ಯ ಪದ್ಯಂ ಪೂಯತ 	1 × 3 = 3
33.	<p>ಆರಮ್ಭಗುರ್ವಿ</p> <p>..... </p> <p>.....</p> <p>..... ಖಲಸಜ್ಜನಾನಾಮ್ </p>	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
xv. 34.	<p>उत्तरम् :</p> <p>पद्यपाठस्य नाम - 'सूक्तिपीयूषम्' ।</p> <p>आरम्भगुर्वी क्षयिणी क्रमेण</p> <p>लघ्वी पुरा वृद्धिमती च पश्चात् ।</p> <p>दिनस्य पूर्वार्धपरार्धभिन्ना</p> <p>छायेव मैत्री खलसज्जनानाम् ॥</p> <p>दशवाक्यैः उत्तरं कर्नाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा लिखत ।</p> <p>“विक्रमः वेतालश्च” इति कथां सङ्ग्रह्य लिखत ।</p> <p>अथवा</p> <p>भारतस्य आदर्शनारी 'उभयभारती' इति विषयं सङ्ग्रह्य लिखत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ರಾಜ ಧರ್ಮಧ್ವಜ. ಆತನಿಗೆ ಮೂವರು ರಾಣಿಯರು. ವಸಂತೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವಾಗ ಹಿರಿಯ ರಾಣಿಗೆ ಉತ್ಪಲ ಪುಷ್ಪ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಗಾಯ. ರಾಜನಿಂದ ಉಪಚಾರ ಎರಡನೆಯವಳಿಗೆ ಚಂದ್ರಕಿರಣಗಳಿಂದ ಗಾಯ. ಉಪಚಾರ ಮೂರನೆಯವಳಿಗೆ ಮುಸಲ ಧ್ವನಿ ಶ್ರವಣಮಾತ್ರದಿಂದ ಗಾಯ. ರಾಜನಿಂದ ಉಪಚಾರ. ಹೀಗೆ ರಾಜನಿಗೆ ಚಿಂತೆ. ಈ ಮೂವರು ರಾಣಿಯರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಅತ್ಯಂತ ಕೋಮಲಳು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ವೇತಾಲದಿಂದ ವಿಕ್ರಮರಾಜನಿಂದ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.</p> <p>ಅಥವಾ</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>2 × 4 = 8</p> <p>4</p>

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
35.	<p>ವೇದ-ಶಾಸ್ತ್ರ-ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಗೀತ ನಿಪುಣರಾದ ವಿದ್ವಜ್ಜನರಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಮಾಹಿಷ್ಮತೀ ನಗರ, ಅಲ್ಲಿ ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾಪಾರಂಗತರಾದ ಉಭಯಭಾರತೀ - ಮಂಡನಮಿಶ್ರರೆಂಬ ದಂಪತಿಗಳ ವಾಸ. ಒಮ್ಮೆ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಿಗೂ ಮಂಡನಮಿಶ್ರರಿಗೂ ವೇದಾಂತ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘವಾದ ಚರ್ಚೆ. ಉಭಯ ಭಾರತಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕೊನೆಗೆ ಮಂಡನಮಿಶ್ರರ ಪರಾಭವ. ಸಂನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರ. ಉಭಯಭಾರತಿಯಿಂದ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ಚಿಂತನೆ. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಉಭಯಭಾರತಿಯರಿಗೆ ನರ್ಮದಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿ ಸ್ಥಾನ ಪ್ರದಾನ. ಉಭಯಭಾರತಿಯವರಿಂದ ವಿದ್ಯಾದಾನ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.</p> <p>संस्कृतग्रामस्य वैशिष्ट्यं वर्णयत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>2011 ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರ ಆಕರ್ಷಕಸ್ಥಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಾಮ. ಒಂದೆಡೆ ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಾಣ. ಅಲ್ಲಿ ಅಂಚೆಕಚೇರಿ, ದೂರವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಾಲಯ ಇತ್ಯಾದಿ. ಬೀದಿ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಜನರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯವಹಾರ. ಹಾಡುತ್ತಾ (ಸಂಸ್ಕೃತ ಗೀತೆ) ನರ್ತನ. ಸಂದರ್ಶಕರಿಂದ ಕೂಡ ಸಹಗಾಯನ - ನರ್ತನ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು.</p>	4

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XVI.	अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत ।	1 × 4 = 4
36.	<p>भारतम् अस्माकं देशः । अत्र हैन्दवाः, इस्लां मतावलम्बिनः, क्रैस्तमतानुयायिनः, जैनाः, बौद्धाः च निवसन्ति । देशे सर्वेषां बहूनि पुण्यक्षेत्राणि पवित्रतीर्थानि च शोभन्ते । प्रतिवर्षं भक्ताः एतेषां क्षेत्राणां प्रवासं गत्वा धार्मिकं तृप्तिं लभन्ते । अस्माकं देशे बहुकालादपि विविधधर्मीयाणां मध्ये धार्मिकसहिष्णुता दृढा अस्ति । भारतदेशस्य संस्कृतिः सनातनी । ईदृशपरम्परायाः निर्माणार्थं अस्माकं पूर्वजाः प्रशंसार्हाः सन्ति ।</p> <p>प्रश्नाः —</p> <p>i) अस्माकं देशः कः ?</p> <p>ii) अत्र के के निवसन्ति ?</p> <p>iii) अस्माकं देशे केषां मध्ये धार्मिकसहिष्णुता दृढा अस्ति ?</p> <p>iv) भारतदेशस्य संस्कृतिः कीदृशी ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>i) अस्माकं देशः भारतम् ।</p> <p>ii) अत्र हैन्दवाः, इस्लां मतावलम्बिनः, क्रैस्त मतानुयायिनः, जैनाः, बौद्धाः च निवसन्ति ।</p> <p>iii) अस्माकं देशे विविधधर्मीयाणां मध्ये धार्मिकसहिष्णुता दृढा अस्ति ।</p> <p>iv) भारतदेशस्य संस्कृतिः सनातनी ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
xvii.	दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत ।	1 × 4 = 4
37.	गणेशोत्सवः । अथवा परिसरसंरक्षणम् । उत्तरम् : i) पीठिका । ii) विषयनिरूपणम् । iii) उपसंहारः ।	1 2 1
xviii.	पत्रं लिखत ।	1 × 5 = 5
38.	मैसूरुमण्डलस्य सर्वकारीयविद्यालयस्य छात्रः/छात्रा इति मत्वा प्रवासाथं धनं प्रेषयितुं पितरं प्रति पत्रं लिखत । अथवा हासनमण्डलस्य सर्वकारीयविद्यालयस्य छात्रः/छात्रा इति मत्वा दिनद्वयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य वर्गशिक्षकं प्रति पत्रं लिखत । उत्तरम् : पितरं प्रति पत्रम् । (i) सम्बोधनम्, पत्रारम्भः । (ii) पत्रभागः । (iii) सकाशात्, सविधे, पत्रसङ्कतः । अथवा	1 2 2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	विरामपत्रम् ।	
	(i) सकाशात् ।	1
	(ii) सविधेः-विषयः ।	1
	(iii) विषयनिरूपणम्-पत्रभागः ।	2
	(iv) पत्रसमाप्तिः ।	1